# מהדורה למורה – מפתח תשובות

## מטרות הדף:

- להבין איך ביקוש והיצע משפיעים על המחיר
- לזהות מצבים של מחסור ועודף בשוק
- לדון בשאלות הוגנות סביב תמחור בשוק האפור

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

## חלק א׳ – הבנת המושגים

1. ג – עולה
2. ב – יורד, יש מבצעים
3. ב – כמות האנשים שרוצים לקנות מוצר
4. א – כמות המוצר הקיימת למכירה
5. ב – כשיש מעט מהמוצר והרבה קונים
6. ב – כי הביקוש להופעה גבוה מאוד וההיצע מוגבל

## חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – מחסור גורם לעליית מחיר, כי יש פחות מהמוצר ביחס לביקוש
2. נכון – יותר מדי מוצר לעומת הביקוש - המוכרים מורידים מחיר כדי למכור
3. נכון – כשנשאר הרבה סחורה, מוכרים מוזילים כדי להיפטר ממנה
4. לא נכון – המחיר מושפע גם מכמה אנשים רוצים את המוצר
5. לא נכון – בשוק האפור המחיר לרוב גבוה יותר בגלל ביקוש שלא מסופק

## חלק ג׳ – השלמת משפטים

1. עולה
2. יורד
3. היצע
4. ביקוש
5. אפור
6. מבצעים

## חלק ד׳ – התאמה

- 1 – ב (מחיר עולה)
- 2 – ד (מחיר יורד)
- 3 – א (מחיר גבוה בשוק האפור)
- 4 – ה (מבצע והנחות)
- 5 – ג (מחיר יכול לרדת)

## חלק ה׳ – חשיבה ודיון

1. תשובה טובה תתייחס לכך שהמוכר מנצל מחסור כדי להרוויח יותר, ושהנפגעים הם אנשים שלא יכולים להרשות לעצמם לשלם מחיר גבוה ולכן לא יגיעו להופעה. אפשר לציין שזה חוקי או לא חוקי בהתאם למקום, ושיש כאן מתח בין חופש מסחר להוגנות
2. כל דוגמה הגיונית עם הסבר על יחס בין ביקוש להיצע, למשל מוצר עונתי, אופנתי או נדיר

## כרטיס יציאה – מה לחפש

- מחסור - ביקוש גבוה מההיצע - המחיר עולה
- מבצע נובע בדרך כלל מעודף מלאי בסוף עונה או כדי למכור מהר
- שוק אפור - מכירה לא רשמית במחיר גבוה, עלול לפגוע באנשים שלא יכולים לשלם יותר

## טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור עם דוגמה מוחשית מהכיתה: מוצר נדיר מול מוצר שיש ממנו הרבה
- כדאי להרחיב את הדיון בחלק הפתוח לשיחה כיתתית על הוגנות בשוק, בלי לקחת צד פוליטי
- לתלמידים מתקדמים אפשר להוסיף שאלה על איך תחרות בין מוכרים משפיעה על המחיר

# דף תרגול: מי קובע את המחיר? ביקוש והיצע

דף התלמיד/ה עולים חדשים

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

כשיש הרבה אנשים שרוצים מוצר, והוא נדיר - המחיר עולה. כשיש הרבה מהמוצר וכולם כבר קנו - המחיר יורד. נתרגל את זה.

## 📖 מילון קטן:

| | |
|---|---|
| **ביקוש** | כמה אנשים רוצים לקנות מוצר |
| **היצע** | כמה מהמוצר יש בשוק |
| **מחסור** | יש פחות מוצר ממה שרוצים לקנות |
| **עודף** | יש יותר מוצר ממה שרוצים לקנות |
| **מחיר** | כמה כסף צריך לשלם כדי לקנות מוצר |
| **מבצע** | הורדת מחיר כדי למכור יותר |
| **שוק אפור** | מכירה לא רשמית, לעיתים במחיר גבוה מהרגיל |
| **תחרות** | כמה מוכרים מציעים מוצר דומה |

## 1 חלק א׳ – הבנת המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** יש מעט תותים וכולם רוצים - מה קורה למחיר?

א) יורד ב) נשאר אותו דבר ג) עולה ד) נעלם לגמרי

**2.** בסוף העונה יש הרבה אבטיחים - מה קורה למחיר?

א) עולה מאוד ב) יורד, יש מבצעים ג) נשאר קבוע ד) אי אפשר לדעת

**3.** מהו ביקוש?

א) כמות המוצר שיש בשוק ב) כמות האנשים שרוצים לקנות מוצר ג) המחיר הרשמי של מוצר

ד) מספר המוכרים בשוק

**4.** מהו היצע?

א) כמות המוצר הקיימת למכירה ב) רצון הקונים לקנות ג) הנחה על מוצר ד) מחיר גבוה במיוחד

**5.** מתי המחיר הכי גבוה?

א) כשיש הרבה מהמוצר ומעט קונים ב) כשיש מעט מהמוצר והרבה קונים ג) כשאין בכלל קונים

ד) כשיש מבצע

**6.** למה כרטיס בשוק האפור יקר יותר?

א) כי המוכר חייב לפי החוק ב) כי הביקוש להופעה גבוה מאוד וההיצע מוגבל

ג) כי המחיר הרשמי לא תקין ד) כי אין בכלל ביקוש

## 2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | כשיש מחסור במוצר, המחיר נוטה לרדת. | ☐ | ☐ |
| 2 | עודף מוצרים בשוק עלול להוריד את המחיר. | ☐ | ☐ |
| 3 | מבצעים בסוף העונה קשורים לרוב לעודף מלאי. | ☐ | ☐ |
| 4 | מחיר מוצר נקבע רק לפי החלטת המוכר, בלי קשר לביקוש. | ☐ | ☐ |
| 5 | בשוק האפור המחיר תמיד נמוך יותר מהמחיר הרשמי. | ☐ | ☐ |

## 3 חלק ג׳ – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

**1.** כשיש מעט מוצר והרבה קונים, המחיר _____ .

**2.** כשיש הרבה מוצר ומעט קונים, המחיר _____ .

**3.** כמות המוצר הקיימת בשוק נקראת _____ .

**4.** הרצון של הקונים לקנות מוצר נקרא _____ .

**5.** מכירה לא רשמית במחיר גבוה במיוחד נקראת שוק _____ .

**6.** בסוף העונה המוכרים לרוב מורידים מחיר באמצעות _____ .

## 4 חלק ד׳ – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** מעט תותים, ביקוש גבוה | ___ | **א.** מחיר גבוה בשוק האפור |
| **2.** הרבה אבטיחים בסוף העונה | ___ | **ב.** מחיר עולה |
| **3.** כרטיס נדיר להופעה | ___ | **ג.** מחיר יכול לרדת |
| **4.** מלאי גדול שלא נמכר | ___ | **ד.** מחיר יורד |
| **5.** הרבה מוכרים מתחרים על אותו מוצר | ___ | **ה.** מבצע והנחות |

## 5 חלק ה׳ – חשיבה ודיון

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

**1.** מוכר כרטיסים לקונצרט בשוק האפור במחיר כפול ממחירו הרשמי, כי "אנשים מוכנים לשלם". האם לדעתכם זה הוגן? מי עלול להיפגע מהתנהגות כזו?

**2.** תנו דוגמה משלכם (לא מהדף) למוצר שהמחיר שלו עולה כי יש עליו ביקוש גבוה והיצע נמוך, והסבירו בקצרה למה.

### כרטיס יציאה

מה קורה למחיר כשיש מחסור במוצר ולמה?

תנו דוגמה אחת למבצע ולמה הוא קורה

מהו שוק אפור, ומה הבעיה האפשרית בו?

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀